
[СВЕТОГ КЛИМЕНТА РИМСКОГ]
КОРИНЋАНИМА ПРВА [ПОСЛАНИЦА]

Црква Божија која борави у Риму, Цркви Божијој која борави у Коринту, позванима, освећенима по вољи Божијој кроз Господа нашег Исуса Христа. Благодат вам и мир од Сведржитеља Бога кроз Исуса Христа да се умножи!

Због изненадних и учесталих невоља и неприлика које су нас задесиле, чини нам се да касно одговарамо на она спорна питања код вас, љубљени, и на ону страну и туђу изабраницима Божјим нечасну и преступну побуну, коју су нека малобројна лица, будући дрска и самовољна, до толиког безумља распалила да се на тај начин ваше честито и чувено и свима људима врло драго име навелико ружи. 2. Јер ко се, накратко боравивши код вас, није осведочио о вашој свеврлинској и постојаној вери? или се није дивио вашој целомудреној и кроткој побожности у Христу? или није разглашавао предивни обичај (= нарав) вашег

гостопримства? или није похваљивао ваше савршено и поуздано знање? 3. Јер сте све то чинили нелицемерно и ходили сте по законима Божјим, потчињавајући се својим (духовним) вођама и одајући дужну част презвитерима (= црквеним старешинама) својим. Ви сте младе упућивали да мисле оно што је скромно и честито; жене сте поучавали да све раде у чистој и беспрекорној савести, волећи као што треба своје мужеве; учили сте их да живе у законитој подчињености и у честитости да воде своје кућевне послове, те да (у свему) буду врло целомудрене.

II. 1. Сви сте били смиреноумни, ни мало се не гордећи; рађе се подчињавајући, него (друге себи) подчињавајући, и рађе дајући (своје) него примајући (од других). Задовољни сте били оним чиме вас је Христос снабдео, и пазећи на речи Његове брижљиво сте их усвајали у срцима (својим), и страдања су Његова била пред очима вашим. 2. Тако је велики и дубоки мир био дат свима (вама), и неутољива жеђ за чињењем добра, и пуно изливање Духа Све тога било је на свима (вама). 3. Испуњени свете воље, ви сте у добром расположењу са побожним уверењем уздизали руке своје Сведржитељу Богу, молећи Га да (вам) буде милостив ако што и нехотично сагрешите. 4. Дананоћно сте се подвизавали за сво братство да би се са

милошћу и савесношћу спасавао број изабраних Његових. 5. Били сте искрени и безазлени и незлопамтљиви међу собом. 6. Свака буна (; = побуна) и сваки раздор (=раскол) вама су били гадост. Плакали сте над гресима ближњих (својих), њихове недостатке сматрали сте за (своје) сопствене. 7. Били сте неодступни у сваком чињењу добра, „готови на свако добро дело". 8. Украшени свеврлинским и честитим животом, радили сте све у страху Његовом (= Божијем), јер су заповести и праведне наредбе Господње биле написане на ширини срца вашег.

III 1. Дата вам је била свака слава и пространство, а десило се оно што је написано: „Наједе се, и напи се, и про 5. шири се, и удебља се, и стаде се ритати љубљени мој" (=Израиљ). 2. Отуда (произиђе) завист и суревњивост, свађа и побуна, гоњење и неред, рат и поробљавање. 3. Тако устадоше „непоштени на поштене", неславни на славне, безумни на разумне, млађи на старије. 4. Због тога далеко одступи (од вас) правда и мир, јер сваки напусти страх Божији, и у вери својој помрачи се (= заслепи се); нити ходи у одредбама заповести Његових, нити живи достојно Христа, него свако иде по жељама злога срца свога, захваћени безаконим и безбожним завишћу кроз коју и „смрт уђе у свет".

IV. 1. Јерје написано овако: „И после (неколико) дана догоди се те Кајин принесе жртву Богу од плодова земље, а и Авељ принесе од првенаца овчијих и од претилине њихове. 2. И погледа Бог на Авеља и на даре његове, а на Кајина и жртве његове не обрати пажњу. 3. И расрди се Кајин врло, и лице се његово намршти. 4. И рече Бог Кајину: Што си постао срдит и што се лице твоје намрштило? Ако си (ми) право принео (жртву), а ниси право поделио, зар ниси сагрешио? 5. (Него), смири се. Од тебе зависи обраћење његово, и ти (још можеш) овладати њиме. 6. И рече Кајин Авељу брату своме: Изађимо у поље. И би, када беху у пољу, скочи Кајин на Авеља брата свога и уби га". 7. Видите ли, браћо, да је завист и злоба извршила братоубиство. 8. Због зависти отац наш Јаков побеже испред лица Исава брата свога. 9. Завист је учинила да Јосиф буде гоњен до смрти и да доспе у ропство. 10. Завист је принудила Мојсија да бежи испред Фараона цара Египатског када је чуо од (свог) сународника (речи): „Ко те постави за старешину или судију над нама? Нећеш ли ти да и мене убијеш као што си јуче убио Египћанина?" 11. Због зависти су Арон и Маријам боравили изван логора. 12. Завист је Датана и Авирона живе свела у ад, зато што су се побунили против служитеља Божијег Мојсија. 13. Из зависти су Давиду (злобно)

завидели не само иноплеменници, него га је и Саул, цар Израилски, прогањао.

V. 1. Али да престанемо са (навођењем) старих примера, па да дођемо (и погледамо) борце који су недавно били, и узмемо из нашег покољења сјајне примере. 2. Из зависти и завидљивости прогоњени су били и страдали до смрти највећи и најправеднији стубови. 3. Представимо пред очима својим добре Апостоле: 4. Петра, који је због неправедне зависти поднео не једну ни две, него мноштво мука, и тако пострадавши мученички, отишао је у заслужено место славе. 5. Због зависти и свадљивости (других), Павле је показао (каква је) награда трпљења: 6. седам пута је носио окове, прогањање, каменовање, постао је проповедник (Јеванђеља) на Истоку и на Западу и добио велику похвалу вере своје; 7. па, пошто је правди научио васцели свет, и дошао до краја Запада, и пострадао као мученик пред владарима, тако се ослободио (овога) света и у свето место отишао, поставши (нама) највећи узор трпљења.

VI. 1. Око ових људи, који су свето живели, сабрало се велико мноштво изабраних, који, пострадавши због (туђе) зависти у многим невољама и мукама, постали су нама најбољи углед. 2. Из зависти бише гоњене жене

Данаиде и Дирке, које, подневши страшна и љута мучења, достигоше до сигурнога пута вере, и мада телом немоћне — добише сјајну награду. 3. Завист је отуђила (многе) жене од мужева и изменила оно што рече отац наш Адам: „Ово је сада кост од костију мојих и тело од тела мога". 4. Завист и свађа упропастиле су велике градове и искорениле велике народе.

VII. 1. А ово (вам) пишемо, љубљени, не само да вас поучимо, него и себе да подсетимо, јер смо (сви) на истом бојишту и иста нам борба предстоји. 2. Зато, оставимо празне и сујетне бриге и вратимо се на славно и честито правило предања нашег, 3. и гледајмо шта је добро и лепо и угодно пред Оним Који нас је створио. 4. Погледајмо на крв Христову и познајмо како је драгоцену Богу и Оцу Његовом, и даје, проливена за наше спасење, целом свету донела благодат покајања. 5. Прођимо кроз све раније генерације и дознајмо даје Господ из нараштаја у нараштај давао места покајању онима који су желели да се Њему поврате. 6. Ноје проповедаше покајање, и они који га послушаше спасоше се. 7. Јона проповедаше Ниневићанима пропаст, а они, покајавши се за своје грехе, молећи се умилоставише Бога и добише спасење, иако су били туђинци Богу.

VIII. 1. Служитељи благодати Божје Духом Светим су говорили о покајању, 2. а и сам Господар свих и свега говорио је о покајању са заклетвом: „Тако био жив ја, говори Господ, не желим смрти грешника него (његово) покајање“, додајући и добар савет: 3. „Покајте се од безакоња вашег, доме Израилјев. Рекох синовима народа мојега: Ако буду греси ваши од земље до неба и ако буду црвенији од скерлета и црњи од сукна, и обратите ми се из свег срца и кажете: Оче! — услишићу вас као народ свети“. 4. И на другом месту говори овако: „Умијте се и очистите се, уклоните лукавства из душа ваших пред очима мојим, престаните са злобама (=злоделима) вашим, научите се чинити добро, тражите суд (правичан), избавите онеправдованог (= оклеветаног), судите (право) сироти и оправдајте удовицу, и дођите (онда) да се расправимо, говори Господ. И ако буду греси ваши као пурпур, убелићу их као снег; и ако буду као црвац, убелићу их као вуну; и ако усхтеднете и послушате ме, јешћете блага земаљска, а ако не хтеднете нити ме послушате, мач ће вас прождрети, јер су уста Господња говорила тако“. 5. Желећи, дакле, да сви љубљени Његови узму удела у покајању, утврдио их је Својом сведржитељском вољом.

IX. 1. Зато слушајмо величанствену и славну вољу Његову и, поставши молбеници милости

и доброте Његове, припаднимо и повратимо се милосрђу Његовом, напуштајући залудни труд (= сујетност), и свађу, и завист која води у смрт. 2. Погледајмо на оне (праведне људе) који су савршено служили величанственој слави Његовој. 3. Узмимо (као пример) Еноха, који се у послушности нађе праведан и би пресељен, и не нађе се његова смрт. 4. Ноје, нашавши се веран (Богу), кроз службу своју обновљење је свету проповедао, и преко њега Господар (свега) спасао је жива бића која у слози уђоше у лађу.

Х. 1. Аврам, назван пријатељем (Божијим), нашао се веран када је постао послушан речима Божијим. 2. Он послушношћу изиђе из земље своје и из рода свога и из дома оца свога, да би, остављајући невелику земљу и слабу родбину и мали дом, наследио обећања Божија. Јер му вели (Бог): „Изиђи из земље своје и из рода свог и из дома оца твог у земљу коју ћу ти показати. 3. И учинићу од тебе народ велики, и благословићу те, и узвеличаћу име твоје, и бићеш благословен. И благословићу оне који тебе благосиљају, и проклећу оне који тебе проклињу, и у теби ће се благословити сва племена на земљи". 4. И опет, кад се раздвојио од Лота, рече му Бог: „Погледај очима својим и види с места где се сада налазиш, на север и југ и исток и према мору (= на запад), јер сву земљу коју ти

видиш, даћу теби и семену твоме до века. 5. И учинићу да семена твога буде као песка земаљског: ако ко може избројати песак земаљски, избројаће и семе твоје". 6. И опет се вели: „Изведе Бог Аврама и рече му: "Погледај на небо и преброј звезде, ако их можеш избројати, тако ће бити и семе твоје'. И поверова Аврам Богу, и прими му се у правду". 7. Због вере (његове) и гостопримства даде му се син у старости, и он га из послушности принесе на жртву Богу на једној од гора које му показа.

XI 1. Због гостопримства и побожности (своје) Лот би спасен из Содома, док је сва околина осуђена огњем и сумпором, чиме је Господ јасно показао да оне који се у Њега уздају неће оставити, а да оне који нагињу на другу страну подвргава казни и мучењу. 2. Јер и жена његова кад изађе са њим, која беше другачијег мишљења и не једнодушна (с њиме), би постављена за такав знак да је постала слани стуб до данас, да би свима било познато да они двоједушни и који се колебају око Божије силе, постају пример осуде и знак свима покољењима.

XII. 1. Због вере и гостопримства би спасена Рава блудница. 2. Јер кад Исус Навин посла уходе (= извиднице) у Јерихон, дознаде цар (те) земље да су дошли да уходе земљу њихову, и посла људе који ће их ухватити, да

би их ухваћене погубио. 3. Тада гостопримљива Рава, примивши их, сакри их на крову (куће) испод нетрвеног лана. 4. Када затим дођоше цареви људи и рекоше (јој): „Код тебе су ушле уходе земље наше; изведи их, јер тако заповеда цар”, — она (им) одговори: „Да, ушли су код мене људи које тражите, али су одмах отишли и већ су на путу”, и показа им обратни правац. 5. И рече она људима (Израиљцима): „Знам ја добро да ће Господ Бог предати вама земљу ову јер је страх и трепет од вас захватио њене становнике. Ако, дакле, буде да је ви заумете, сачувајте мене и дом оца мога”. 6. И они јој рекоше: „Нека буде тако као што си нам рекла. Када, дакле, сазнаш да смо дошли, сакупи све твоје под кров твој, и биће спасени; а они који се нађу изван куће, изгинуће”. 7. И предложише јој да истакне знак: да пред кућом својом обеси црвени канап, објављујући тиме (праобразно) да ће крвљу Господњом бити избављење свима који верују и надају се у Бога. 8. Видите ли, љубљени, да се не само вера, него и пророштво збило кроз ову жену.

XIII. 1. Будимо, зато, смиреномудри, браћо, одбацујући сваку гордост и надменост и безумље и гњев, и извршимо оно што је написано. Јер вели Дух Свети: „Нека се не хвали мудри мудрошћу својом, ни моћан

снагом својом, ни богат богатством својим, него ко се хвали Господом нека се хвали, тражећи Га и творећи суд и правду". Особито (пак) сећајући се речи Господа Исуса, које изговори учећи кротости и дуготрпељивости.

2. Јер овако рече: „Будите милостиви, да бисте били помиловани; опраштајте, да би вам се опростило; како чините (другима), тако ће вам се чинити; како дајете, онако ће вам се дати; како судите, онако ће вам се судити; како сте благи (другима), онако ће и према вама (Бог) бити благ; којом мером мерите, онаквом ће вам се мерити' 1. 3. Овом заповешћу и овим порукама утврдимо себе, да бисмо ходили у послушности пресветим речима Његовим, смирено мислећи (о себи). Јер вели света реч (Божија): „На кога ћу погледати него на кроткога и тихога и на онога који се боји речи мојих?"

XIV. 1. Праведно је, дакле, и свето, људи браћо, да будемо већма послушни Богу него да и даље идемо за онима који су у надмености и бунтовности коловође гнусне зависти. 2. Јер ћемо навући на себе не малу штету, или тачније (речено) велику опасност, ако ризично предамо себе вољама људи који (нас) гурају на свађе и буне да би нас отуђили од доброг поретка. 3. Будимо међусобно (=једни другима) добри, по милосрђу и благости Онога Који нас је створио. 4. Јер је

написано: „Добри ће становати на земљи, и безазлени ће се оставити на њој; безаконици пак биће истребљени са ње". 5. И опет говори: „Видех безбожника где се уздиже и преузноси као кедри ливански, и прођох, и гле, не беше га; и потражих место његово, и не нађох га. Чувај безазленост и пази правичност, јер ће човеку мирноме остати последак".

XV. 1. Прилепимо се, зато, онима који са побожношћу живе у миру, а не са онима који с притворношћу (= лицемерјем) траже мир. 2. Јер каже негде (Бог): „Овај ме народ уснама поштује, а срце је њихово далеко одступило од мене". 3. И опет (каже): „Устима својим благосиљају, а у срцу својем куну". 4. И опет вели: „Заволели су Га устима својим, и језиком својим лагаху Га, а срце њихово није искрено са Њиме, нити су остали верни у завету Његовом". 5. Зато „нека онеме уста лажљива која говоре безакоње на праведника". И опет (вели): „Истребиће Господ сва уста лажљива, језик величави, оне који рекоше: Величајмо језик свој, уста су наша у нас, ко нам је (други) господар? 6. (Али) због невоље сиромаша и уздисања невољника сада ћу устати, говори Господ; поставићу се за спасење (њихово), смело ћу стати у њему (= за њих)".

XVI. 1. Јер Христос је оних који смирено мисле, а не оних који се преузносе над стадом

Његовим. 2. Господ [наш] Исус Христос, скиптар Божијег величанства, није дошао (на свет) у надменој охолости нити гордости, иако је то могао, него у смиреноумљу, као што је Дух Свети о Њему говорио. Јер каже: 3. „Господе, ко верова проповедању нашем? или мишица Господња коме се откри? Најавили смо (Га) пред Њим, као дете, као корен из жедне земље; не беше у Њега обличја ни славе; и видесмо Га, и не имађаше изгледа ни лепоте, него изглед Његов беше понижен, изгубио се мимо изглед људски. Човек који је у ранама и у болу, и који је вичан носити слабост јер се одвраћаху (други) од лица Његова, и презрен беше, и сматран низашта. 4. Он грехе наше носи, и болове наше узео на Се, и ми мишљасмо за Њега да је рањени (даје) у мукама и страдању. 5. А Он рањен би за грехе наше и избијен за безакоња наша; обличјење (= казна) беше на Њему нашега мира ради, и раном се Његовом ми исцелисмо. 6. Сви ми као овце зађосмо, човек (сваки) на путу своме заблудео је. 7. А Господ предаде Њега за грехе наше, и Он, иако мучен (= злостављан), не отвараше уста својих. Као овца на заклање би вођен, и као јагње пред оним који га стриже, тако не отвара уста својих. У смирењу Његовом суд се Његов узео. 8. Род Његов ко ће исказати? Јер се узима са земље живот Његов. 9. Због безакоња народа мога вођен би на смрт. 10. И даћу зле (у замену) за погребљење

Његово, и богате за смрт Његову. Јер Он безакоње не учини, нити се нађе превара у устима Његовим. И Господ хоће да Га очисти од ране. 11. Ако дате (жртву) за грех, душа ће ваша видети семе дуговечно. 12. И Господ хоће да Га ослободи од страдања душе Његове, да Му покаже светлост и образује (многе Његовим) познањем, да оправда праведнога који добро служи многима, и грехе њихове Он ће узети (на Себе). 13. Зато ће Он добити у наслеђе многе и плен моћних разделиће, зато што је дао на смрт душу Своју и што стављен би међу злочинце. 14. А Он грехе многих понесе и због грехова њихових би предан." 15. И опет Он (исти) говори: „А ја сам црв а не човек, подсмех људима и руг народу. 16. Сви који ме видеше, наругаше ми се, разваљују уста, машу главама (говорећи): Поуздао се у Господа, нека му помогне; нека га спасе ако га хоће". 17. Видите ли, драги људи, ко нам је дат за углед (= образац). Јер ако је Господ био тако смиреноуман, шта ћемо чинити ми који смо кроз Њега дошли под јарам благодати Његове?

XVII. 1. Будимо подражаваоци и оних који су ходили у козјим кожама и огртачима проповедајући долазак Христов. Говоримо о Илији и Јелисеју, и још о Језекиљу 'пророцима, и уз њих о посведоченима. 2. Посведочен је веома Аврам и назван је

пријатељем Божијим; и гледајући на славу Божију он говори са смиреноумљем: „Аја сам земља и пепео". 3. Још је и за Јова овако написано: „А Јов беше (човек) праведан и непорочан, истинит, богобојажљив, и удаљаваше се од свакога зла". 4. Па (ипак) он сам себе осуђује, говорећи: „Нико није чист од прљавштине, макар и један дан (потрајао) живот његов". 5. Мојсије је назван „веран у свему дому својему", и преко његове службе Бог суђаше Египту ранама и казнама њиховим. Али и он, веома прослављени, није се великоречиво хвалио, него је казао, када му је давано откривење из купине: „Ко сам ја да ме пошаљеш? Ја сам муцав и спор језиком". 6. И опет вели: „Ја сам пара из лонца".

XVIII. 1. А шта да кажемо за посведоченога Давида? Њему је Бог рекао: „Нађох човека по срцу моме, Давида сина Јесејева; уљем (= милошћу) вечним помазах га". 2. Али и он говори Богу: „Помилуј ме, Боже, по великој милости Својој, и по мноштву милосрђа Свога очисти безакоње моје. 3. Опери ме добро од безакоња мога, и од греха мога очисти ме. Јер безакоње своје ја знам, и грех је мој стално преда мном. 4. Теби јединоме сагреших, и зло пред Тобом учиних, да се оправдаш у речима Својим и да победиш када Ти суде. 5. Гле, у безакоњима се зачех, и у гресима роди ме мати моја. 6. Гле, истину љубиш, и јављаш ми

непознатости и тајности мудрости Своје. 7. Покропи ме исопом, и очистићу се; опери ме, и бићу бељи од снега. 8. Дај ми да чујем радост и весеље, да се прену кости претрвене. 9. Одврати лице Своје од грехова мојих, и сва безакоња моја очисти. 10. Срце чисто саздај у мени, Боже, и Дух прав обнови у мени. 11. Не одбаци ме од лица Твога, и Духа Твога Светога не одузми од мене. 12. Дај ми радост спасења Твога, и Духом владалачким учврсти ме. 13. Научићу безаконике путевима Твојим, и безбожници ће се обратити Теби. 14. Избави ме од крви, Боже, Боже спасења мога; 15. обрадоваће се језик мој правди Твојој. Господе, отвори усне моје, и уста ће моја казивати хвалу Твоју. 16. Јер да си хтео жртве, принео бих ти; за жртве паљенице не мариш. 17. Жртва је Богу дух скрушен, срце скрушено и |. смирено Бог неће одбацити."

XIX. 1. Тако, дакле, смиреноумље и покорност кроз послушност толиких и тако великих и тако посведочених (праведника) учинило је бољима не само нас, него и поколења пре нас, оне који су примили речи Његове (= Божије) у страху и у истини. 2. Пошто смо се, дакле, приопштили тим многим и великим и славним делима (ових праведника), вратимо се опет на предати нам од почетка циљ мира, и погледајмо на Оца и Творца свега света, и прионимо уз Његове величанствене и преизобилне дарове и

доброчинства мира. 3. Погледајмо на Њега умом (својим) и уперимо очи душе (своје) на дуготрпељиву вољу Његову; схватимо како је Он негневљив према свој твари Својој.

XX. 1. Небеса која се управљањем Његовим покрећу, потчињавају се Њему у миру. 2. Дан и ноћ проходе одређени им од Њега пут, нимало не сметајући једно другоме. 3. Сунце и месец и хорони звезда по наређењу Његовом, у слози и без икаквог одступања, круже по одређеним им путањама. 4. Земља, плодносећи по вољи Његовој, производи у своја времена многоврсну храну људима и животињама и свима живим бићима што су на њој, не протестујући нити било шта мењајући од онога што јој је Он одредио. 5. Неистраживи закони о безданима и неизрециви закони о подземљима држе се једним и истим (Његовим) заповестима. 6. Пучина бескрајнога мора, састављена приликом свога стварања (од Бога) у велике (водене) масе, не престапа постављене јој преграде, него као што јој је Он заповедио тако и чини. 7. Јер је рекао: „Довде ћеш доћи, и валови ће се твоји о тебе разбијати“. 8. Океан, бескрајан за људе, и светови што су иза њега, истим се наређењима Господњим управљају. 9. Времена пролећна и летња и јесења и зимска, у миру се међусобно смењују. 10. Станишта ветрова несметано

врше службу своју по одређеном времену. И сталнотекући извори, створени за уживање и за здравље, без ускраћивања пружају људима за живот своје дојке. И најмање животињице, у слози и миру састављају своје дружине. 11. Свему је томе Велики Створитељ и Господар свих и свега заповедио да буде у миру и слози, свему чинећи добро, а нарочито преизобилно нама који притичемо милосрђу Његовом кроз Господа нашег Исуса Христа, 12. Кома нека је слава и величанство у векове векова. Амин.

XXI. 1. Гледајте, љубљени, да нам Његова многа добротина не буду на осуду, ако се не будемо владали достојно Њега и чинили у једнодушности (= у слози) оно што је добро и угодно пред Њим. 2. Јер негде каже: „Дух Господњи је светиљка која истражује одаје утробе“. 3. Увидимо како је (Он) близу, и како ништа од наших мисли и замисли које чинимо није сакривено од Њега. 4. Зато је праведно да не бежимо од воље Његове. 5. Боље је да се сукобимо са људима неразумним и безумним, гордим и самохвалисавим у надмености речи своје, неголи са Богом. 6. Имајмо стид пред Господом Исусом Христом, Којега је крв за нас дата; поштујмо предводитеље своје, одајмо част презвитерима (= старијима), млађе (наше) васпитајмо науци страха Божијег, жене наше управимо на добро: 7.

нека показују љубави достојну нарав чистоте (= чедности), нека докажу намеру своје безазлене кротости, нека ћутањем објаве смерност језика свога, љубав своју нека на свети начин подједнако пружају, не према склоностима, него свима који се Бога боје. 8. Деца ваша нека добијају васпитање по Христу, нека науче: колико је смиреноумље моћно пред Богом, шта може (учинити) чиста љубав код Бога, како је страх Његов добар и велики и спасава све који се свето по њему владају чистим умом. 9. Јер је (Бог) Који истражује мисли и намере, и Његов је дах у нама, и када хоће узима га.

XXII. 1. А све то потврђује вера у Христа. Јер нас Он Духом Светим овако призива: „Ходите децо, послушајте мене, страху Господњем научићу вас. 2. Који је човек који жели живота, који воли да види дане добре? 3. Престани језиком својим од зла, и уста твоја да не говоре лукавство. 4. Уклони се од зла и чини добро. 5. Тражи мир и иди за њим. 6. Очи су Господње (обраћене) на праведнике, и уши његове на мољење њихово; лице пак Господње је на оне који чине зла, да би истребио са земље спомен њихов. 7. Завапи праведник и Господ га услиши, и од свих . невоља његових избави га." 8. „Многе муке има грешник, . а милост је око оних који се уздају у Господа".

XXIII. 1. Милосрдни у свему и добротворни

Отац има милосрђе према онима који Га се боје, и кротко и присно узвраћа благодатима Својим онима који Му приступају у простоти ума. 2. Зато, немојмо бити двоједушни, нити да се душа наша засити преизобилним и славним даровима Његовим. 3. Нека је далеко од нас ово што је (негде) написано, где се вели: „Јадни (= несрећни) су они који су двоједушни, који се колебају душом и говоре: То смо (већ) чули и у време ». отаца наших, и ево остарисмо, а ништа нам се од тога није десило. 4. О неразумни, упоредите себе са дрветом; узмите (за пример) лозу: она најпре пропуци, затим избије младица, па лист, онда цвет, и потом зелени грозд, па тек онда зрело грожђе". Видите, да за мало времена плод дрвета достиже до зрелости. 5. Заиста, брзо и изненада савршиће се одлука Његова, што потврђује и Писмо (када каже) да: „Брзо ће доћи (Господ) и неће закаснити"; и: „Изненада ће доћи Господ у храм свој; и Свети, Којега ви очекујете".

XXIV. 1. Схватимо, љубљени, како нам Владика (= Господ) стално показује да ће бити будуће васкрсење, којега је првину (= почетак) учинио васкрснувши Господа Исуса Христа из мртвих. 2. Погледајмо, љубљени, васкрсење које повремено бива. 3. Дан и ноћ нам јављају васкрсење: ноћ леже, устаје дан; дан одлази, наступа ноћ. 4. Узмимо плодове: како и на који начин настаје семе? 5. Изађе

сејач и посеје у земљу свако од семења; кад она падну у земљу, сува и нага, иструле; потом их величанственост промисла Господњег васкрсава из те трулежи, те из једног (семена) израсте више њих и доносе плод.

XXV. 1. Погледајмо и чудесни знак који се збива у источним крајевима, то јест око Арабије. 2. Постоји (тамо) птица која се зове феникс. /1/ Она је једна једина и живи петсто година. Када већ дође близу одласка, да она умре, (тад) прави себи гнездо од тамјана и измирне и од других мириса (биљака); и када се испуни време, она уђе унутра и умире. 3. А када (јој) стане трулити тело, рађа се неки црв, који се храни соком те умрле животиње и добија крила; затим када постане снажан узима оно гнездо где су кости претка (његовог), и носећи их прелеће од Арабије до Египта, до града званог Илиуполис. 4. И по дану, када сви виде, долетевши на жртвеник сунца полаже ово (на њега) и онда се враћа назад. 5. А жреци (тада) разгледају записе времена и налазе да се овај појавио пошто се испунила петстота година.

XXVI. 1. Мислимо ли (онда) да је велико и чудесно ако Саздаатељ свих и свега учини васкрсење оних који су Му свето служили са увереношћу добре вере, када нам (Он) и преко

птице показује величанственост обећања Свога? 2. Јер каже негде (у Писму): „И васкрснућеш ме, и исповедаћу ти се". И: „Ја уснух, и спах; и устадох, јер си ти са мном". 3. И опет Јов говори: „И васкрснућеш ово тело моје, које је све ово претрпело".

XXVII. 1. Овом дакле надом (на васкрсење) нека се душе наше привежу уз Вернога у обећањима (Својим) и Праведнога у судовима (Својим). 2. Онај који је заповедио да се не лаже, тим пре Сам Он неће слагати. Јер у Бога ништа није немогуће, осим да слаже. 3. Нека, зато, оживи вера Његова у нама, и схватимо да је све близу Њега. 4. Речју величанства Свога све је створио, и речју све може уништити. 5. Ко ће Му рећи: „Шта си учинио? Или ко ће се супротставити силини моћи Његове?" Учиниће све када хоће и како хоће, и ништа од онога што је Он одредио неће проћи. 6. Све и сва је пред Њим, и ништа није скривено од савета Његовог. 7. Јер: „Небеса казују славу Божију, и дела руку његових јавља свод небески. Дан дану казује реч, и ноћ ноћи јавља знање. И нема речи нити говора чији се гласови не би чули."

XXVIII. 1. Пошто, дакле, (Бог) све и види и чује (што чинимо), бојмо се Њега и одбацимо прљаве жеље злих дела, да бисмо милошћу Његовом били покривени (= заштићени) од

будућих судова. 2. Јер, где би могао неко од нас побећи од моћне руке Његове? Који ће то свет примити некога од оних који беже од Њега? Јер Писмо негде каже: „Где бих отишао и где бих се сакрио од лица Твога? 3. Ако узиђем на небо, Ти си тамо; ако отидем на крај земље, тамо је десница Твоја; ако се настаним у безданима, (и) тамо је Дух Твој.“ 4. Где би, дакле, неко отишао или где би побегао од Онога Који све обухвата?

XXIX. 1. Приступимо, зато, Њему у преподобности (= побожности) душе (своје), подижући к Њему руке чисте и неоскрнављене, љубећи кроткога и милосрднога Оца нашега, Који нас је учинио Себи делом избора (Свога). 2. Јер је тако написано: „Када Вишњи раздељиваше народе, када расејаваше синове Адамове, постави границе народима према броју анђела Божијих. (Тада) постаде удео Господњи народ његов Јаков, део наслеђа његова Израил“. 3. И на другом месту говори: „Ево, Господ узима себи народ између народа, као што човек узима првину своју са гумна; и изаћи ће из народа тога Светиња над светињама“.

XXX. 1. Пошто смо дакле свети удео (Његов), чинимо све оно што је својствено освећењу, бежећи од оговарања, од прљавих и нечистих здруживања, од пијанства, и новаторских

нереда, и одвратних похота, од гадне прељубе и гнусне гордости. 2. Јер вели (Свето Писмо): „Бог се гордима супроти, а смиренима даје благодат". 3. Приљубимо се, дакле, онима којима је благодат дата од Бога; оденимо се у једномисленост (= слогу), смирено мислећи, уздржавајући се, држећи себе далеко од сваког оговарања и клеветања, оправдавајући себе делима а не речима. 4. Јер се каже: „Ко много говори, много ће и чути за узврат; или лепоречиви мисли да је он (једини) праведан? 5. Благословен рођени од жене који није дугога живота. Не буди мног у речима." 6. Похвала наша нека буде у Богу, а не од себе; јер Бог мрзи самохвалисаве. 7. Сведочанство нашег доброг дела нека се даје од других, као што је дато оцима нашим праведницима. 8. Наглост и самовоља и дрскост — онима који су проклети од Бога; благост и смиреноумље и кротост — код благословених од Бога.

XXXI. 1. Зато, прионимо уз благослов Његов и видећемо који су путеви благослова. Размотримо опет шта је било од почетка. 2. Ради чега је благословен отац наш Аврам, није ли због тога што је вером извршио правду и истину? 3. Исак, знајући са увереношћу будућност, радо је привођен на жртву. 4. Јаков је са смиреноумљем отишао из земље своје због брата, и отишао ка Лавану и служио му; и би му дато дванаест скиптарa

Израиљевих.

XXXII. 1. Ако неко пажљиво размотри сваки (од тих скиптара) појединачно, познаће величине дарова које је Он (= Бог) дао. 2. Јер од њега (= Јакова) су сви свештеници и левити, који служе жртвенику Божјем; од њега је Господ Исус по телу; од њега су цареви и кнезови и вође преко Јуде; а и остали скиптри његови нису у мањој слави, пошто је Бог обећао да ће „семе твоје бити као звезде на небу". 3. Сви, дакле, (ови старозаветници) прославише се и узвеличаше се не собом, ни делима својим, ни праведним делањем које учинише, него вољом Божијом. 4. И ми такође, позвани вољом Његовом у Христу Исусу, не оправдавамо се собом самима, нити мудрошћу својом или разумношћу или побожношћу или делима која смо учинили у преподобности (= побожности) срца, него вером, којом је све оне од века Сведржитељ Бог оправдао, Којему нека је слава у векове векова. Амин.

XXXIII. 1. Шта ћемо, дакле, чинити, браћо? Да престанемо од доброчињења и да напустимо љубав? Нека Владика (= Господ) не допусти да нам се икада то деси, него похитајмо да са усрђем и готовошћу свршавамо (= чинимо) свако добро дело. 2. Јер се и сам Саздатељ и Господар свега радује делима Својим. 3. Јер Он је

свенајвеличанственијом силом Својом небеса утврдио и несхватљивом мудрошћу Својом украсио их; земљу је издвојио од воде која је опкољава и утврдио је на сигурном темељу воље Своје; и животиње, које се по њој крећу, заповедио је Својом заповешћу да постоје; море и животиње у њему претходно створивши [и уредивши] оградио је силом Својом. 4. А изнад свега најузвишеније и највеће (створење), човека, створио је светим и пречистим рукама (Својим као) обличје лика Свога. 5. Јер тако вели Бог: „Да створимо човека по слици и прилици нашој. И створи Бог човека, мушко и женско створи их". 6. Савршивши дакле све ово, похвалио је све то и благословио и рекао: „Рађајте се и множите се". 7. (Ето), видимо да су се сви праведници украсили добрим делима, а и Сам Господ, украсивши Себе добрим делима, обрадовао је се. 8. Имајући, дакле, Њега за узор, без оклевања приступимо вољи Његовој; из све снаге своје творимо дело правде.

XXXIV. 1. Дobar радник слободно (= са смелошћу) узима хлеб од рада свога; док лењи и нерадни не сме да погледа у лице послодавцу своме. 2. Зато треба да смо усрдни у доброчињењу; јер је од Њега (= Бога) све. 3. Јер нам говори унапред: „Ево Господа, и плата је Његова пред лицем Његовим, да да свакоме по делу његовоме". 4. Зато подстиче нас, који Му верујемо из свег срца, да не

будемо лењи ни нерадници на свако добро дело. 5. Нека наша похвала и смелост буде у Њему. Подчињавајмо се вољи Његовој. Погледајмо све мноштво Анђела Његових како предстојећи (пред Њим) служе вољи Његовој. 6. Јер Писмо говори: „Мириаде мириада стајаху пред Њиме и хиљаде хиљада служаху Му, и клицаху: Свет, Свет, Свет је Господ Саваот, пуна је сва творевина славе Његове". 7. И ми, дакле, у слози (=једномислености), сабравши се заједно на једно место по савес(нос)ти, као из једних уста зазовимо к Њему усрдно, да постанемо учесници великих и славних обећања Његових. 8. Јер се вели: „Око не виде и ухо не чу и на срце човеку не дође, што је припремио Господ онима који Га очекују (= који Му се надају)". XXXV. 1. Како су блажени и дивни дарови Божији, љубљени (моји)! 2. Живот у бесмртности, светло у праведности, истина у слободи, вера у уверености, уздржање у светости — и све је ово било доступно нашем поимању. 3. Шта је онда то што је припремљено онима који очекују (= надају се)? Саздатељ и Отац векова, Пресвети, 2 Он зна количину и лепоту њихову. 4. Ми, пак, боримо се да се нађемо у броју оних који (Га) очекују (= који се у Њега надају), да бисмо добили удео у обећаним даровима (Његовим). 5. А како то бива, љубљени? Ако ум наш буде верно утврђен ка Богу, ако тражимо оно што

је Њему угодно и пријатно, ако извршимо оно што је сагласно пречистој вољи Његовој и последујемо путем истине, одбацивши од себе сваку неправду и безакоње, грамзивост, свађе, злоћудности и лукавства, оговарања и клеветања, безбоштво, гордост и надменост, сујету и негостопримство. 6. Јер који то чине мрски су Богу, „не само они који то чине, него и они који се саглашавају са њима". 7. Јер Писмо вели: „А грешнику рече Бог: Зашто ти казујеш праведне наредбе моје, и узимаш завет мој у уста своја? 8. Јер ти си омрзнуо наставу и речи моје бацио си за леђа. Кад видиш лопова, пристајеш заједно с њим, и са прељубочинцима имаш свој удео. Уста си своја испунио злом, и језик твој плете преваре. Седећи, ти оговараш брата твога, и против сина матере твоје поставио си сплетку. 9. Ти си то учинио, а ја оћутах, а ти си, безакониче, помислио да сам сличан теби. 10. Изобличићу те и поставићу те пред лице твоје. 11. Разумите ово ви који Бога заборављате, да вас не зграби као лав, и неће бити никога да избави. 12. Жртва хвале прославља ме, и тамо је пут којим ћу му показати спасење Божије."

XXXVI. 1. Ово је пут, љубљена (браћо), на којем ћемо наћи спасење наше — Исуса Христа, Архијереја приноса наших, Заштитника и Помоћника немоћи наше. 2. Њиме гледамо на висине небеске, кроз Њега

сагледавамо (= као у огледалу) пречисти и најузвишенији лик Његов (= Божији), кроз Њега нам се отворише очи срца (нашег), Њиме неразумни и помрачени ум наш расцветава се на чудесну Његову светлост, кроз Њега је усхтео Владика (= Господ = Бог) да ми окусимо бесмртно знање; „Он који је Сјајност Величанства Његова, толико је већи од Анђела, колико је и узвишеније Име наследио". 3. Јер је овако написано (за Анђеле): „Који чини Анђеле своје духовима и служитеље своје пламеном огњеним". 4. А за Сина Свога овако је рекао Владика: „Син мој јеси Ти, ја Те данас родих; тражи од мене и даћу Ти народе у наслеђе Твоје и крајеве земље у посед Твој". 5. И опет говори Њему: „Седи мени с десне стране, док положим непријатеље Твоје за подножје ногама Твојим". 6. Који су то, дакле, непријатељи? — Они порочни и који се противе вољи Његовој.

XXXVII. 1. Зато, људи браћо, војујмо (као војници) са сваким усрђем у Његовим пречистим наредбама. 2. Погледајмо војнике који војују вођама (= војводама} нашим, како уредно, како складно, како покорно извршују оно што им се заповеда. 3. Нису сви они епарси (= намесници}, нити су тисућници, ни стотници, ни педесетници и тако даље, него сваки у своме чину извршује оно што цар и војводе заповедају. 4. Велики не могу бити без малих, нити мали без великих; у свему

постоји нека спојеност (= повезаност), и у томе је корисност. 5. Погледајмо тело наше: глава без ногу није ништа, тако ни ноге без главе; и најмањи делови тела нашег неопходни су и корисни целој телу; али сви заједно сарађују (!: = све заједно дише) и сви се користе једном .. потчињеношћу да би се спасавао цело тело.

XXXVIII. 1. Нека се, зато, спасава цело ваше тело (= Црква) у Христу, и нека се сваки подчињава ближњему своме, као што је постављен (у телу) сходно своме благодатном дару. 2. Снажни нека се стара о слабом, а слаби нека уважава снажнога; богати нека даје сиромашном, а сиромашни нека захваљује Богу што је дао ономе кроз кога се испуњује његов недостатак. Мудар нека показује своју мудрост не у речима, него у добрим делима; смиреноумни нека не посведочава за себе, него нека остави да други о њему сведочи. Које чист (= девствен) телом нека се не поноси (тима), знајући даје други (тј. Бог) који му даје уздржање (тела). 3. А сетимо се, браћо, од које смо материје постали (= створени), ко смо и какви смо ушли у (овај) свет, из каквога нас је гроба и мрака увео у (овај) свет његов Творац и Саздаатељ наш, Који је припремио (за нас) добротинства Своја пре него смо се (и) родили. 4. Имајући, дакле, све то од Њега, дужни смо да у свему

благодаримо Њему (= Богу}, Кома слава у векове векова. Амин.

XXXIX. 1. Безумни и неразумни и будале и незналице исмевају нас и ругају нам се, желећи да себе саме уздигну у својим мислима. 2. Али, шта може смртник? Или каква је моћ у земнорођенога? 3. Написано је: „(Погледах), и не беше обличја пред очима мојим, него чух само дах и глас. 4. Јер шта? Еда ли ће бити смртник чист пред Господом, или од дела својих муж беспрекоран, када Он ни слугама својим не верује, и на Анђелима својим примећује недостатке? 5. Небо није чисто пред Њим; а шта (су) тек они који живе у кућама земљаним, од којих смо и ми из истога блата? Сатиру се као мољац, и од јутра до вечера " нестане их; пропадају зато што не могу сами себи помоћи. 6. Дунуо је на њих, и помреше, зато што не имађаху мудрости. 7. Позови (у помоћ), еда ли ће те ко послушати, или еда ли ћеш видети некога од светих Анђела? Јер безумнога погубљује гњев, а заблуделога усмрћује завист. 8. Ја видех безумнике где се укорењавају, али одмах беше истребљено пребивалиште њихово. 9. Нека буду далеко синови њихови од спасења, нека их сатру на вратима сиромаша, и неће бити ко да избави. Оно што је њима припремљено, праведници ће појести, а они неће бити изузети од зла."

XI. 1. Пошто нам је, дакле, све ово јасно, удубљујући се у дубине божанскога знања, дужни смо да чинимо све по реду (= по поретку) што је Владика (== Господ) заповедио да чинимо у одређена времена. 3 2. (Заповедио је) свршавати приносе и литургијске службе, и то је заповедио не да буду како било и без реда, него у назначена времена и часове." 3. А где и кроз кога хоће Господ да се те службе врше, Сам је то одредио Својом најузвишенијом вољом, да би све, свршавано свето, по благовољењу (Његовом), било благоугодно вољи Његовој. 4. Они, дакле, који у одређена времена врше своје (литургијске) приносе, они су угодни (Њему) и блажени су, јер следујући законитим установама Владике (= Господа) они не греше. 5. Јер архијереју су дате посебне литургијске службе, и свештеницима је назначено посебно место, и левитима (= ђаконима) су наложена посебна служења, а човек лаик (= световњак) везан је одредбама које се односе на лаике.

XLI. 1. Сваки од нас, браћо, нека у своме чину благодари 5 Богу, имајући добру савест, не преступајући одређено правило своје службе, у честитости. 2. Не приносе се, браћо, свуда жртве сталне или заветне или за грехе и кривице, него само у Јерусалиму; и тамо се опет не приносе на сваком месту, него испред

Храма на жртвенику, пошто је претходно принос добро испитан од првосвештеника и напред споменутих свештенослужитеља. 3. Они, пак, који нешто чине несагласно са вољом Његовом, они имају смрт као казну. 4. Видите ли, браћо, колико се већег знања удостојисмо, толико већој подлежемо опасности.

XLIII. 1. Апостоли су постали благовесници нама од Господа Исуса Христа, Исус Христос је послан од Бога (Оца). 2. Христос је, дакле, од Бога, и Апостоли од Христа; обоје је, зато, било према добром поретку од воље Божије. 3. (Апостоли), опет, добивши заповести и испунивши се увереношћу кроз васкрсење Господа нашег Исуса Христа и потврђени речју Божијом, са пуноћом Духа Светога изишли су (у свет) благовестећи да ће Царство Божије доћи. 4. Проповедајући, пак, по земљама и градовима, они постављаху првенце своје (= наследнике), опробавши их Духом, за епископе и ђаконе оних који буду поверовали. 5. И то није (било) ново, јер је из давних времена написано о епископима и ђаконима. Јер овако вели Писмо на једном месту: „Поставићу епископе њихове у правди, и ђаконе њихове у вери“.

XLIV. 1. И шта је чудно ако су они којима је од Бога у Христу поверено такво дело

поставили ове напред споменуте, када је и блажени Мојсије, „верни служитељ у свему дому (Божијем)", све што му је заповеђено забележио у Свештеним Књигама, којему су последовали и остали Пророци, посведочујући оно што је он узаконио. 2. Он је, дакле, када је избила завист око свештенства и племена се побунила које ће од њих бити украшено тим славним именом (свештенства), позвао дванаесторицу племенских поглавара да му донесу обележене штапове од свакога племена по имену. И узевши их повезао их је и запечатио прстењем племенских поглавара, и поставио их у Скинију сведочанства на трпезу Божију. 3. Затворивши Скинију запечатио је браве исто као и штапове, и рекао им: „Људи браћо, којег племена штап пролиста, то племе је Бог изабрао да Му свештенствује и служи". 5. Када пак дође јутро, он дозва сав Израилљ, шест стотина хиљада људи, и показа племенским поглаварима печате, и отвори Скинију сведочанства и изнесе штапове. И нађе се штап Аронов не само да беше пролистао, него и плод донео. 6. Шта мислите, драги (моји)? Зар није Мојсије предвидео да ће ово бити? Наравно даје (пред)видео, али да не би било нереда у Израилљу, учинио је тако да се прослави име Истинитога и Јединога [Бога], Које слава у векове векова. Амин.

XLV. 1. И Апостоли наши познали су кроз Господа нашег Исуса Христа да ће бити свађе око имена епископског (= епископства). 2. Са тог разлога, добивши савршено предзнање, поставили су напред споменуте (свештенослужитеље) и затим су дали додатак закону да, када се (ови) упокоје, други проверени мужеви добију у прејемство (= наследе) њихову службу б. 3. Ове, дакле, постављене од Апостола или после (њих) од других славних мужева, са сагласношћу целе Цркве, који су беспрекорно служили стаду Христовом са смиреноумљем, тихо и спокојно, и од свих посведочени током дугог времена, сматрамо да њих није праведно (= није законито) избацити из (те) службе. 4. Јер ће нам то бити не мали грех, ако оне који су беспрекорно и свето приносили дарове епископства избацимо. 5. Блажене су старешине које су раније прошли свој пут, који су имали плодну и савршену кончину, јер се они не боје да их неко не избаци из установљенога им места. 6. Јер (сада) видимо да сте ви неке, иако воде правилан живот, изагнали из службе коју су они беспрекорно почаствовали.

XLVI. 1. Браћо, борите се и будите ревњиви око онога што се односи на (ваше) спасење. 2. Удубите се у Свештена Писма, она истинита, она што су од Духа Светога. 3. Знате да ништа

неправедно нити погрешно (= извитоперено) није написано у њима. Нећете (тамо) наћи праведнике одбачене од светих људи. 4. Праведници бејашу прогоњени, али од стране безаконика; бејашу затварани, али од несветих; каменовани су били од стране преступника; убијани су били од људи захваћених гнусном и неправедном завишћу. 5. Трпећи то, они су (све) славно поднели. 6. Јер шта да кажемо, браћо? Зар је Данило бачен у лављу јаму од стране богобојажљивих људи? 7. Или су Ананија и Азарија и Мисаил затворени у огњену пећ од људи који су упражњавали величанствену и славну побожност (= религију) Вишњега? Не, то никако није било. Него који су ти што су то урадили? Ненавидници и свакога зла испуњени, они који су толико распаљени (злим) гњевом да су на муке ставили оне који су у светом и чистом расположењу служили Богу, не знајући да је Свевишњи поборник и заштитник оних који у чистој савести служе свеврлинскоме Имену Његовом, Које слава у векове векова. Амин. 8. Они пак који подношаху са вером, наследише славу и част, бише узнесени и посташе записани код Бога у спомену Његовом у векове векова. Амин.

XLVII. 1 Таквим, дакле, примерима и ми, браћо, треба да се прилепимо. 2. Јер је (негде) написано: „Прилепите се светима, јер који

њима приањају посветиће се". 3. И опет на другом месту је речено: „Са човеком безазленим бићеш безазлен, и са изабраним бићеш изабран, и са развратним развратићеш се". 4. Прионимо, зато, уз безазлене и праведне, јер су они изабраници Божији. 5. Откуда свађе и јарости и раздори и расцепи и рат међу вама? 6. Зар немамо (сви) Једнога Бога и Једнога Христа и Једнога Духа благодати Који је изливен на нас, и једно звање у Христу? 7. Зашто раздиремо и цепамо удове Христове и устајемо против самог нашег тела (= Цркве), и долазимо до толиког безумља да заборављамо да смо једни другима удови? Сетимо се речи Исуса Господа нашег. 8. Јер Он рече: „Тешко ономе човеку; боље би му било да се није ни родио него да једнога од изабраних мојих саблазни; боље би му било да обеси камен воденични и да потоне у море, него да једнога од (ових) малих разврати". 9. Ваш расцеп (= раскол) многе је развратио, многе је у очај бацио, многе у сумњу, а све нас у жалост. И ваша буна (= побуна) упорно (још) траје.

XLVIII. 1. Узмите Посланицу (вама) блаженога Павла Апостола. 2. Шта вам је у почетку Јеванђеља прво написао? 3. Заиста вам је духовно (= надахнуто Духом) написао о себи и Кифи и Аполу, зато што сте ви и тада правили групашење (= назвања по лицима). 4.

Али оно групашење (= партијашење) мањи вам је грех донео, јер сте се раздељивали по осведоченим Апостолима и по човеку опробаноме од њих. 5. А сада схватите ко су ти који су вас развратили и умањили (= оштетили) честитост вашег славног братољубља. 6. Стидне ствари, драги (моји), и врло срамне и недостојне владања у Христу чују се (о вама): да најпоузданија и древна Црква Коринћана због једног или два лица бунтује против презвитера (= црквених старешина). 7. И тај глас није дошао само до нас, него и до оних који су скренули на супротну страну од нас (= до неверника и јеретика), тако да се и хуљење наноси Имену Господњем због вашег безумља, а . вама самима спрема се опасност.

XLIX. 1. Зато, избацимо то брзо (између себе) и припаднимо Владици (= Господу) и плачимо преклињући Га да нам буде милостив и помири се с нама и васпостави нас у честито и чисто владање братољубивости наше. 2. Јер то су врата правде отворена за живот, као што је написано: „Отворите ми врата правде; ушавши кроз њих исповедићу се Господу. 3. То су врата . Господња, праведници ће ући кроз њих". 4. Многа су врата отворена, (али) врата правде ова су у Христу, и блажени су сви који су кроз њих ушли и који управљају пут свој у . преподобности (= светости) и правди, чинећи

све без нереди. 5. Нека је неко верујући, нека је моћан исказати знање, нека је мудар у расуђивању речи, нека је чист у делима; 6. ипак, утолико већма треба да је смиреноуман уколико мисли да је већи, и да (већма) тражи оно што је на општу корист свима, а не самоме себи.

XLIX. 1. Ко има љубав у Христу, нека твори заповести Христове.

2. Свезу љубави Божије ко може исказати?

3. Величанственост красоте Његове ко је у стању изрећи?

4. Висина, на коју изводи љубав, неизрецива је.

5. Љубав нас сједињује са Богом, „љубав покрива мноштво грехова", љубав све подноси, све дуго трпи; ничега грубога нема у љубави, ничега гордога; љубав нема раздора, љубав не ствара буне, љубав све чини у слози (= једнодушности). У љубави се усавршише сви изабраници Божији; без љубави ништа није угодно Богу.

6. У љубави нас је прихватио Владика (= Бог); због љубави коју према нама имаде крв Своју даде за нас Исус Христос, Господ наш, по вољи Божјој, и тело (Своје) за тело наше, и душу (Своју) за душе наше.

L. 1. Видите ли, љубљени, како је велика и чудесна љубав, и савршенству њеноме нема

исказа (= тумачења). 2. Ко је достојан да се у њој нађе, осим оних које Бог удостоји? Зато се молимо и просимо од милости Његове да се нађемо у љубави, без људске пристрасности (= групашења), беспрекорни. 3. Сви нараштаји, од Адама до данашњег дана, прођоше, али они који се усавршише у љубави Божјој по благодати Божијој имају вечно насеље побожних; они ће се открити доласком Царства Христовог. 4. Јер је написано: „Уђите у одаје (своје) за мало, врло мало, докле прође гњев и јарост моја; и опоменућу се дана доброга, и васкрснућу вас из гробова ваших". 5. Блажени смо, љубљени, ако заповести Божије творимо у слози (= једнодушности) љубави, да би нам се греси опростили кроз љубав. 6. Јер је написано: „Блажени су којима се отпустише безакоња, и којима се покрише греси; блажен је муж којему Господ неће урачунати греха, и нема преваре у устима његовим". 7. Ово је блаженство дошло на изабране од Бога кроз Исуса Христа Господа нашег, Које слава у векове векова. Амин.

Ц. 1. Оно, дакле, што смо погрешили и што смо учинили због неких подметања противникових, тражимо да нам се опрости; а они који су били вође побуне и раздора треба да гледају на општу ствар Наде (наше).⁸ 2. Јер који живе и понашају се са страхом и љубављу, они желе пре да сами допадну мука,

неголи (њихови) ближњи; рађе прихватају сами осуду на себе, неголи (да она падне) на слогу (= једнодушност нашу) која нам је добро и праведно предана. 3. Боље је човеку да се исповеди за преступе (своје) неголи да отврдне срце његово, као што је отврднуло срце онима који су се побунили против служитеља Божијег Мојсија, којих је осуда постала позната. 4. Јер „сиђоше у ад живи“, и „смрт ће их напасати“. 5. Фараон и војска његова и све војсковође Египта, борна кола и коњица њихова, нису из неког другог узрока потопљени у Црвеном мору и пропали него зато што су им отврднула неразумна срца њихова после знамења и чудеса која су се збила у земљи Египту преко слуге Божјег Мојсија.

ЛП 1. Господар свега (= Бог), браћо, нема потребе ни у чему; ни од кога ништа не потребује осим да Му се исповедамо. 2. Јер каже изабраник (Његов) Давид: „Исповедаћу се Господу, и то му је пријатније већма од (жртве) младог телета са роговима и папцима; нека виде сиромашни и обрадују се (томе)“. 3. И опет говори: „Принеси Богу жртву хвале и изврши Вишњему завете своје; и призови Ме у дан невоље, и избавићу те, и прославићеш Ме“. 4. Јер је „жртва Богу дух скрушен“.

LIII. 1. Јер познајете, и то добро познајете, љубљени, Свештена Писма и удубили сте се у речи Божије. Према томе, ово вам пишемо (само) ради подсећања. 2. Јер Мојсије, када узиђе на гору (Синајску) и проведе четрдесет дана и четрдесет ноћи у посту и смирењу, рече му Бог: „Мојсије, Мојсије, Сиђи брзо одавде, јер безакоње учини народ твој, они које си извео из земље Египатске; брзо скренуше с пута који си им заповедио, направише себи изливане (идоле)". 3. И рече њему Господ: „Говорих ти једном и двапут, говорећи: „Видех народ овај, и јесте (народ) тврдоврат. Пусти ме да их истребим, и сатрћу име њихово под небом; а од тебе ћу учинити народ велики и диван и много већи него овај". 4. И рече Мојсије (Богу): „Нипошто, Господе; (него) опрости грех народу овоме или мене избриши из књиге живих". 5. О, велике љубави! О, ненадмашног савршенства! Осмељује се служитељ пред Господом (својим), тражи опроштај мноштву (народа), или захтева да се и он избрише заједно са њима!

LIV. 1. Које, дакле, међу вама племенит, које милосрдан, ко је преиспуњен љубављу? 2. Нека (тај) каже: Ако је због мене буна и свађа и раздори, повлачим се, одлазим, где год хоћете, и чинићу што ми заповеди мноштво, само нека стадо Христово буде мирно са

постављеним презвитерима. 3. Који то учини, себи ће велику славу у Христу стећи, и свако ће га место примити. „Јер је Господња земља и све што је на њој". 4. Тако су чинили и чиниће они који живе (= доживљавају) неизменљиво грађанство Божије (= Божији начин живљења и понашања).

LV. 1. А да наведемо и (неке) примере из народа (незнабожачких). Многи цареви и вође, када је наилазило неко време помора, под утицајем неког пророштва себе су предавали на смрт да би крвљу својом избавили грађане; многи пак су се удаљавали из својих градова да не би даље трајала побуна. 2. Знамо за многе између нас (хришћана) који су себе предали у окове да би друге ослободили; многи су себе продали као робове, па узевши оне (добијене) новце за себе, тиме су друге снабдели храном.⁹ 3. Многе жене, оснажене благодаћу Божијом, извршиле су многа мушка дела. 4. Блажена Јудита, када град (њен) беше опседнут, затражила је од старешина да је пусте да оде у логор иноплеменика. 5. Предавши себе опасности, отишла је из љубави према отаџбини и народу који је био опкољен, и Господ је предао Олоферна у руке женске. 6. Ништа мањој опасности није себе предала ни савршена у вери Јестира, да би изба. вила дванаест племена Израилевих, која су имала

пропасти. Јер она постом и смирењем својим умољаваше Свевидећега Владику, Бога векова, Који, видећи смерност душе њене, избави народ (њен), због којег је она довела себе у опасност.

LV. 1. Молимо се, зато, и ми за оне који су у неком преступу, да им се да кротост и смиреноумље, да би се покорили не нама, него вољи Божијој. Јер ће на тај начин бити њима плодотворно и савршено (наше) милосрдно спомињање (њих) пред Богом и Светима. 2. Примимо (на себе) васпитно карање, због којег нико, љубљени (моји), не треба да бунтује. Поучавање, које чинимо једни другима, добро је и врло много корисно, јер нас сједињује с вољом Божијом. 3. Јер овако вели света реч (Божија): „Карајући покара ме Господ, и смрти ме не предаде“. 4. Јер „кога Господ љуби, онога и кара; бије свакога сина којег прима“. 5. „Нека ме покара, вели се (даље), праведник у милости, и нека ме изобличи; али уље грешника нека не намасти главу моју“. 6. И опет вели: „Блажен је човек којег покара Господ; (зато) поучавање Сведржитељево не одбијај. Јер Он учини да заболи, али опет воспоставља (= исцељује); 7. Он удари, и руке Његове исцелише. 8. Шест пута ће те избавити од невоље, а седми пут неће те се дотаћи зло. 9. У време глади избавиће те од смрти, а у рату ослободиће те од руке мача; 10. и од шибанја

језика сакриће те, и нећеш се бојати зала која долазе. 11. Насмејаћеш се над неправеднима и безаконима, и од дивљих звери нећеш се уплашити; 12. јер ће звери дивље бити мирне с тобом. 13. Затим ћеш познати да ће дом твој бити у миру, и обиталиште шатора твога неће имати штете. 14. Познаћеш да је велико потомство твоје, и деца твоја као сва трава пољска. 15. Сићи ћеш (стар) у гроб, као зрело жито које се жање на време, или као снопље на гумну сабрано на време." 16. Видите ли, љубазни, колика је заштита онима које Господ васпитно кара. Јер Он, будући добри Отац, васпитно кара, да бисмо били помиловани кроз свето карање Његово.

LVI. 1. Ви, пак, који сте учинили почетак побуне, подчините се презвитерима (= старешинама Цркве) и примите васпитно карање за покајање, приклонивши колена срца свога. 2. Научите подчињавати се, одбацивши надмену и горду дрскост језика свога. Јер вам је боље да се у стаду Христовом нађете мали и урачунати (= важни), него ли да се (сами) сматрате да сте високи и да будете избачени из наде (= вере Цркве) Његове. 3. Јер овако говори свеврлинска мудрост (Божија): „Ево, излићу вам говор мојега Духа, научићу вас Речи мојој. 4. Зато што (вас) звах и не послушасте, и пружих (вам) речи и не маристе, него савете моје одбацисте и мојим се карањима не покористе, зато ћу се и

насмејати над вашом пропашћу, радоваћу се
када вам дође погибао, и кад вас стигне
изненада метеж, и појави се пропаст слична
бури, или кад вам дође жалост (= невоља} и
притешњеност. 5. Јер биће (тада), када ме
призовете ја вас нећу послушати; тражиће ме
зли, и неће (ме) наћи. Јер омрзнуше
премудрост, и страх Господњи не изабраше,
нити хтедоше да пазе на савете моје, него се
изругиваху над мојим карањима. 6. Зато ће
јести плодове пута свога и испуниће се своје
безбожности. 10 7. Зато што неправду чињаху
малој деци биће побијени, и суђење ће
истребити безбожнике. Онај пак који мене
слуша, настаниће се поуздано у нади, и биће
миран без страха од свакога зла."

LVIII. 1. Зато, будимо послушни свесветом и
славном Имену Његовом, бежећи од напред
речених преко Премудрости претњи
непокорнима, да бисмо се (мирно) настанили
(= починули) надајући се у најсветије Име
величанства Његовога. 2. Примите наш савет
и нећете се кајати (због тога). Јер је жив Бог и
жив је Господ Исус Христос и Дух Свети —
вера и нада изабраних" —, да ће онај који
непоколебљиво изврши у смиреноумљу са
постојаном кротошћу заповести и праведне
наредбе дате од Бога, да ће тај бити увршћен и
убројан у број спасаваних кроз Исуса Христа,
кроз Којега Њему (== Оцу) слава у векове
векова. Амин.

LIX. 1. Ако се пак неки не покоре овоме што је Он кроз нас рекао, нека знају да на себе узимају преступ и не малу опасност. 2. А ми ћемо бити невини од таквог греха и молићемо се, чинећи дугу и усрдну молитву и мољење, да би добро избројани број изабраних Његових у целој свету неокрњен сачувао Створитељ свега, кроз Љубљенога Сина (Свога) Исуса Христа, Господа нашег, кроз Којега нас је позвао из таме на светлост, из незнања у познање славе Имена Свога. 3. Да се надамо, (Господе), на пратворачко свег стварања Име Твоје; отворивши (нам) очи срца нашег да знамо Тебе, Јединога Свевишњег на висинама, Светога Који у светима почиваш; Који понижујеш дрскост гордих, Који развејаваш помисли народа (= незнабожаца), Који узвисујеш смирене и понижујеш високе, Који обогаћујеш и осиромашујеш, Који усмрћујеш и оживљујеш; (Тебе) Јединога Добротвора духова и Бога свакога тела, Који надзираваш бездане и надгледаш дела људска; Помоћника оних у опасностима, Спаситеља безнадежницима; Саздатеља и Епископа свакога духа; Који умножаваш народе на земљи и од свих (њих) изабрао си оне који љубе Тебе кроз Исуса Христа, Љубљенога Сина Твога, кроз Којега си нас научио, осветио, почаствовао. 4. Молимо Те, Владико, да нам будеш Помоћник и Заштитник наш: оне од нас који су у

жалости Ти спаси, [смирене помилуј], пале подигни, убогима јави Себе, болесне исцели, заблуделе од народа Твога поврати; нахрани гладне, ослободи сужње наше, подигни (са одра) немоћне, утеши малодушне; нека познају Тебе сви народи да си Ти једини Бог и Исус Христос, Син Твој, и да смо ми „народ Твој и овце паше (= стада) Твоје”.

LX. 1. Јер си Ти, кроз дела која си чинио, показао свагдашњи поредак (= састав) света; Ти си, Господе, васељену саздао; Ти, Верни у свима нараштајима, Праведни у судовима, Дивни у моћи и величанствености, Мудри у саздавању и Разумни у утврђењу сазданог, Добри у видљивоме и Благи у онима који се уздају у Тебе, Милостиви и Милосрдни: опрости нам безакоња наша и неправде и погрешке и преступе. 2. Не урачунај ниједан грех слугу и слушкиња Твојих, него нас очисти очишћењем Истине Твоје, и управи стопе наше да у светости срца ходимо и творимо оно што је добро и угодно пред Тобом и пред управитељима нашим. 3. Да, Владико, јави на нама лице Твоје ради добра у миру, да нас заклониш моћном руком Твојом и избавиш од свакога греха мишицом Твојом високом, и избави нас од оних који нас мрзе неправедно. 4. Дај слогу (= једнодушност) и мир нама и свима који живе на земљи, као што си дао оцима нашим када су Те свето

призивали у вери и истини, да будемо послушни сведржителном и свеврлинском Имену Твоме и началницима и управитељима нашим на земљи.

LXI. 1. Ти си, Владико, дао власт царства њима величанственом и неизрецивом моћју Твојом, да бисмо се ми, знајући да им је од Тебе дата слава и част, покоровали њима, не противећи се вољи Твојој. Дај им, Господе, здравље, мир, слогу, постојаност, да би несметано извршавали дату им од Тебе управу (= владавину). 2. Јер си Ти, Владару Небески Царе векова, Онај Који дајеш синовима људским славу и част и власт над свим што је на земљи; Ти, Господе, управи вољу њихову на добро и благоугодно пред Тобом, да би, вршећи побожно у миру и кротости власт коју си им дао, нашли милост у Тебе. 3. Једини Моћни да учиниш ова и још већа добра на нама, Теби се исповедамо кроз Архијереја и Заштитника душа наших Исуса Христа, кроз Којега Теби слава и величанство и сада и у све нараштаје и у векове векова. Амин.

LXII. 1. О ономе што приличи вери (= побожности) нашој и што је најкорисније за врлински живот онима који хоће да се побожно и праведно руководе (= управљају), довољно смо вам написали, људи браћо. 2. Јер

смо се о вери и покајању и истинској љубави и уздржању и целомудрености и трпљењу, са сваке стране дотакли, подсећајући вас да треба да у правди и истини и дуготрпљењу свето угађате Сведржитељу Богу Једнодушни, без злопамтљивости, у љубави и миру, са постојаном кротошћу, као што су и напред споменути оци наши угодили, смирено умујући пред Оцем и Богом и Творцем и пред свима људима. 3. На све ово смо вас утолико рађе подсетили што знамо добро да пишемо људима верним и разборитим и удубљеним у речи науке Божије.

LXIII. 1. А и правилно је да, приступивши (= угледавши се) таквим и толиким примерима, погнемо врат (свој) и дамо места послушности, да бисмо, смиливши се од сујетне побуне, достигли до предстојећег нам циља у истини, без икаквог прекора. 2. Јер ћете нам пружити радост и весеље ако, послушавши ово што смо вам написали Духом Светим, прекратите тај безакони гњев зависти ваше, сходно молби (нашој) коју учинисмо у овој Посланици за (ваш) мир и слогу (=једнодушност). 3. А послали смо (вам и) људе верне и разборите, који су од младости до старости беспрекорно живели међу нама, који ће бити и сведоци између вас и нас.¹² 4. А то смо учинили да бисте видели да је сва брига наша била и јесте у томе да се

ви што пре вратите миру (= измирише, умирише).

LXIV. 1. На крају, нека Свемогући Бог, Владар духова и Господ свакога тела, који је изабрао Господа Исуса Христа и кроз Њега нас за народ (Свој) изабрани, нека дарује свакој души која призива величанствено и свето Име Његово: веру, страх, мир, трпљење и дуготрпељивост, уздржање, чистоту и целомудреност на угађање Имену Његовом, кроз Архијереја и Заштитника нашег Исуса Христа, кроз Којега Њему слава и величанство, моћ и част, и сада и у све векове векова. Амин."

LXV. 1. А послане (вам) од нас Клавдија Ефива и Валерија Витона са Фортунатом у миру (и) са радошћу пошаљите брзо натраг к нама, да би (нам) што пре јавили жељени нам и измољавани мир и слогу (= једнодушност вашу), те да бисмо се и ми што пре обрадовали вашим добрим поретком (= постојаношћу). 2. Благодат Господа нашег Исуса Христа са вама и са свима свуда који су позвани од Бога кроз Њега, кроз Којега Њему слава, част, моћ и величанство, вечни престо од векова у векове векова. Амин.

*****

1 Св. Климент наводи овде антички мит о фениксу, који је био познат и јелинизованим Јудејима, а описао га је Плиније Старији.

2. Грчки јерусалимски рукопис (XI век) има овај ред речи: Саздатељ векова и Отац Пресвети. Најстарији александријски грчки рукопис (V век) и стари преводи латински и сиријски имају: Саздатељ и Отац векова, Пресвети — како смо и ми превели.

3. Одавде, нарочито у XL XLIV, Св. Климент говори о правилном = канонском уређењу Цркве Христове, и о јерархијским службама у њој.

4. Нереди у Коринтској Цркви настали су због кварења реда: ко и када треба да врши службе Богу. Пре ове / Климентове Посланице о поретку вршења Св. Литургије пише Дидахи, а после о томе, и то баш у Риму, пише Св. Јустин Философ у својој Апологији I, 65-68.

5.

6. Овде Св. Климент посведочава да је апостолско прејемство Епископске службе = литургије у Цркви Христовој Православној установљено од самих Св. Апостола, о чему сведочи и Св. Иринеј (2. век). О овом прејемству скоро истим речима говори и Св.

Сава на почетку своје Беседе о правој вери на Сабору у Жичи 1221. године.

7. Ова реченица јасно показује веру ране Цркве у Свету Тројицу. Оца, Сина = Христа и Духа Светога, и повезано са том вером јединство Цркве. Реч звање =; означава целокупну нашу веру, Хришћанску Црквену веру Божију = Христову.

8. Наша Нада је овде, као у 1 Петр. 3,15, збирно име за сво Хришћанство: веру, Цркву, вечно спасење свих. Нада је Христос (Кол. 1,27).

9. Оваквих примера има у древним хришћанским Мартиријима и Житијима Светих.

10. Одавде па закључно са ЕХ111, 4 недостаје текст у грчком Александријском рукопису из V века, јер му је испао један лист.

11. Живи Бог у Тројици: Бог Отац и Син и Дух Свети — то је сва вера и сва нада Хришћана. Старозаветно " Жив је Господ" (1 Цар. 14,39) овде је употпуњено Живом и Животодавном Светом Тројицом, Која се у Новом Завету јавила у пуноћи и обитава у Цркви.

12. То су она тројица које по имену наводи ниже (у ЕХУ, 1).

13. Врло је вероватно да је цео овај пасус узет из литургијских молитава (из Евхологија) ране Цркве.

14. Тако стоји на крају Александријског рукописа (из V века), и у старом латинском преводу, док у старом коптском преводу стоји: Посланица Римљана Коринћанима.

Са јелинског првео **еп. Атанасије**
ПРЕУЗЕТО из књиге **ДЕЛА**
АПОСТОЛСКИХ УЧЕНИКА
